

Öppen
PM

DokumentID 1202532	Version 1.0	Status Godkänt	Reg nr	Sida 1 (3)
Författare Magnus Westerlind, Kerstin Blix			Datum 2009-03-31	
Granskad av			Granskad datum	
Godkänd av Olle Olsson			Godkänd datum 2009-03-31	

SKB:s ansökan om slutförvar för använt kärnbränsle

Underlag för samrådsmöte med SSM 22 april 2009

1 Inledning

Denna PM sammanfattar de yrkanden och förslag till tillståndsvillkor som SKB för närvarande (mars 2009) överväger för ansökan om tillstånd enligt kärntekniklagen för uppförande, innehav och drift av en anläggning för slutlig förvaring av använt kärnbränsle. PM belyser i ett särskilt avsnitt den aktuella planeringen för hanteringen av horisontell deponering, KBS-3H, i ansökan.

Det ska understrykas att PM redovisar ett pågående arbete och innehållet kan därför komma att ändras för både övergripande och detaljerade frågeställningar. Det som redovisas ska ses som en inriktning för det pågående arbetet.

Denna PM avser enbart ansökan enligt kärntekniklagen.

2 Övergripande yrkanden

SKB avser att ansöka om tillstånd för att:

- Uppföra, inneha och driva en anläggning för slutlig förvaring av cirka 12000 ton kärnämne huvudsakligen bestående av använt kärnbränsle från det svenska kärnkraftprogrammet
- I slutförvarsanläggningen inneha, hantera, bearbeta, transportera eller ta annan befattning med kärnämne eller kärnavfall

Vidare kommer SKB att yrka att:

- Upprättad miljökonsekvensbeskrivning godkänns

I ansökans toppdokument och i vissa bilagor till ansökan redogörs närmre för typen av använt kärnbränsle, t.ex. uppskattade mängder PWR- och BWR-bränsle, MOX och Ågesta-bränsle. Mängderna utgår från de scenarier som för närvarande gäller för driften av kärnkraftverken och är därmed i överensstämmelse med underlaget som används i kostnadsberäkningarna enligt finansieringslagen.

Det är svårt att med hög noggrannhet uppskatta den totala mängden använt kärnbränsle men SKB bedömer det som nödvändigt och rimligt att tillståndet anger en mängdbegränsning. Om det i framtiden uppstår behov av att deponera större mängder får detta hanteras genom att SKB ansöker om tillstånd för detta.

3 Tillståndsvillkor

SKB avser att i ansökan yrka att regeringen fastställer följande villkor för tillståndet:

Svensk Kärnbränslehantering AB
Box 250, 101 24 Stockholm
Besöksadress Blekholmstorget 30
Telefon 08-459 84 00 Fax 08-579 386 10
www.skb.se
556175-2014 Säte Stockholm

1. Efter avslutad drift ska slutförvarets långsiktiga säkerhet upprätthållas av ett system av passiva barriärer
2. Slutförvarsanläggningen ska uppföras, innehas och drivas i huvudsaklig överensstämmelse med den i ansökan redovisade referensutförningen med vertikal inplacering av inkapslat använt kärnbränsle
3. Strålsäkerhetsmyndigheten får godkänna såväl vertikal som horisontell inplacering av inkapslat använt kärnbränsle

Det första villkoret kan synas självklart och följer direkt av kärntekniklagens krav på slutförvaring. SKB ser gärna att regeringen tydligt markerar betydelsen av långsiktig passiv säkerhet.

Bakgrunden till det andra och tredje villkoret kommenteras i avsnittet ”Särskilt om horisontell deponering”.

SKB utgår också från att regeringen kommer att bemyndiga Strålsäkerhetsmyndigheten att meddela de närmare villkor som behövs med hänsyn till strålskydd och kärnsäkerhet. SKB kan komma att i ansökan lämna förslag på sådana villkor men några konkreta förslag ha ännu inte tagits fram.

4 Särskilt om horisontell deponering

4.1 Bakgrund och allmänna utgångspunkter

SKB bedriver inom ramen för Fud-programmet utveckling kring horisontell deponering, KBS-3H. När tillståndsansökan lämnas kommer det inte att finnas underlag för att ta ställning till förutsättningarna för att genomföra horisontell deponering. SKB bedömer att KBS-3H är så pass lovande att den bör tas upp i ansökan men på ett sådant sätt att det inte hindrar att tillstånd ges för KBS-3V, som ansökan gäller.

En förutsättning för att SKB vid något skede skulle kunna övergå till KBS-3H är att det kan ske med bibehållen eller ökad säkerhet. Det innebär att en grundlig säkerhetsanalys är en förutsättning för ett beslut om eventuellt byte till KBS-3H.

4.2 Alternativ för hantering i tillståndsansökan

SKB har övervägt och tills vidare avfört följande två alternativ för ansökan.

Enbart vertikal deponering

SKB har övervägt att ansöka om tillstånd för enbart KBS-3V och därmed avstå möjligheten att i ett senare skede byta till KBS-3H inom ramen för givet tillstånd. Fördelen med detta alternativ är att ansökan avser en noggrant genomarbetad metod och inget annat. Nackdelen är just att någon öppning för byte till horisontell deponering inte finns. Skulle SKB vilja byta till KBS-3H krävs således en ny tillståndsprövning.

KBS-3-metoden

Detta alternativ innebär att SKB skulle ansöka om KBS-3-metoden och lämna öppet för om deponering kommer att ske vertikalt eller horisontellt. Alternativet kräver att KBS-3V och KBS-3H kan redovisas på ett jämförbart sätt i ansökan. Detta är inte möjligt eftersom det återstår mycket arbete innan horisontell deponering är lika väl utvecklad som vertikal.

SKB har nedanstående inriktning för fortsatt arbete med ansökan.

Hantering via tillståndsvillkor

SKB:s yrkar i ansökan att regeringen fastställer tillståndsvillkor med följande innebörd:

- Slutförvarsanläggningen får uppföras med den utformning som anges i ansökan, dvs. med vertikal deponering (KBS-3V) (*villkor nr. 2 i avsnitt 3ovan*)

Om SKB i framtiden skulle vilja byta till KBS-3H innebär det att SKB behöver ansöka om ändring av tillståndsvillkoret, dvs. någon ny tillståndsprövning behövs inte. Ur SKB:s synvinkel är detta enklare, och rimligen snabbare, än att genomgå en ny tillståndsprövning.

Vidare föreslår SKB att regeringen bemyndigar Strålsäkerhetsmyndigheten att besluta om eventuellt byte till KBS-3H. Anledningen är att principiella frågor såsom platsval och övergripande metodval redan har prövats och att det därigenom bör vara kärnsäkerhet och strålskydd som avgör om ett byte till KBS-3H är möjligt.

Om regeringen inte bemyndigar Strålsäkerhetsmyndigheten att besluta om ändring av tillståndsvillkoret innebär det att beslutet ska fattas av regeringen. I praktiken kommer Strålsäkerhetsmyndigheten att bereda ärendet och föreslå regeringen vilket beslut som bör fattas.

Det bör framhållas att förslaget inte på något vis är bundet till någon särskild tidpunkt eller milstolpe utan det är öppet för SKB att när som helst ansöka om ändring av tillståndsvillkoret.

I det fall Strålsäkerhetsmyndigheten och/eller regeringen finner att det inte möjligt att reglera ett eventuellt byte till horisontell deponering via tillståndsvillkor bör det inte hindra att SKB får tillstånd för vertikal deponering. Skulle SKB senare vilja byta till KBS-3H krävs en ny tillståndsprövning.